

בבית המשפט העליון

בג"ץ 6509/23

לפני: כבוד השופט י" כשר

העותרים: נדב ארגמן ואחי

נגד

המשיבים:

1. ראש הממשלה
2. שר המשפטים
3. ממשלת ישראל
4. ועדת הבדיקה הממשלתית בעניין רכש, מעקב ואיסוף מידע בכלים קיברנטיים אחר אזרחים ונושאי משרה המבוצעים על ידי גורמי האכיפה
5. יו"ר ועדת הבדיקה הממשלתית
6. היועצת המשפטית לממשלה

המבקשת: התנועה למען איכות השפיטה בישראל

בקשה לפסילת שופטים מלדון בהליך; השגה על החלטת מזכיר משפטי מיום 3.9.2023; בקשה להצטרף להליך

בשם המבקשת: עו"ד יהונתן קפאח

החלטה

1. עניינה של העתירה דנן בהחלטת הממשלה להקים "ועדת בדיקה ממשלתית לבדיקת רכש, מעקב ואיסוף מידע בכלים קיברנטיים אחר אזרחים ונושאי משרה, המבוצעים על ידי גורמי האכיפה", ולהעניק לוועדת הבדיקה הנ"ל סמכויות של ועדת חקירה. עניינה של ועדת הבדיקה בשימוש והפעלה של תוכנה המכונה "רוגלה", המאפשרת לחדור למכשירי טלפון נייד, על ידי משטרת ישראל.

לפניי שלוש בקשות מטעם המבקשת – התנועה למען איכות השפיטה בישראל (להלן: המבקשת):

הראשונה – בקשה לפסילת השופט י' עמית ושופטים אחרים, שכותרתה: "בקשה לפסול את השופט עמית וכל שופט אחר שהתלונן במשטרה על פגיעה במוניטין שלו בחקירות שבהן הופעלו רוגלות" (להלן: בקשת הפסלות).

השנייה – השגה על החלטת המזכיר המשפטי מיום 3.9.2023 לדחות מהמרשם את בקשת הפסלות הנ"ל.

השלישית – בקשה להצטרף להליך.

בקשת הפסלות

2. ביום 3.9.2023 הגישה המבקשת את בקשת הפסלות, המכוונת נגד השופט י' עמית "וכל שופט אחר" (בבקשה נזכרת גם השופטת ד' ברק-ארז), אשר לטענת המבקשת נעשה בעניינם שימוש ברוגלות במסגרת בירור תלונות שהגישו למשטרה. לטענת המבקשת, השופטים הנ"ל מנועים מלדון בעתירה דנן בשל ניגוד עניינים ומשוא פנים, "שכן ענייניהם האישיים (הסיבות בגינן התלוננו במשטרה בתיק שבו הופעלו רוגלות) עשויים להיות חלק אינטגרלי מהראיות שייפרסו בפני הוועדה [ועדת הבדיקה מושא העתירה – י' כ']".

3. דין בקשת הפסלות להידחות על הסף, משני טעמים:

ראשית, הלכה היא כי הזכות להגיש בקשה לפסילת מותב נתונה לבעלי הדין בהליך, למעט במקרים חריגים ונדירים: "שבהם נראה גלוי וברור שלבעלי-הדין יש עניין שלא להעלות טענת פסלות הנסמכת על עילה מוצדקת, והעניין שיש לציבור, שהטענה תועמד לבירור, גובר בבירור על עניינם של הצדדים להליך להימנע מהעמדתה לבירור" (בג"ץ 1622/00 יצחק נ' נשיא בית-המשפט העליון, פ"ד נד(2) 54, 61 (2000); וכך מהעת האחרונה: בג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פסקה 2 (31.8.2023)). אינני סבור שהנסיבות דנן הן אותן נסיבות חריגות שמצדיקות הידרשות לבקשת הפסלות המוגשת על ידי מי שאינו בעל דין, והמבקשת אף לא הציגה טעם שכזה בנימוקי הבקשה.

שנית, תנאי מוקדם והכרחי לפסילת שופט היושב בדין הוא עובדת ישיבתו בדין. קרי, ניתן להגיש בקשת פסלות רק נגד שופט ששובץ לדון בתיק מסוים. העתירה דנן נמצאת, בשלב זה, בטיפולי (ואין טענה שבקשת הפסילה מתייחסת גם אליי). בשלב הנוכחי התבקשה תגובת המשיבים לעתירה ולבקשה לצו ביניים, וזו צפויה להתקבל ביום 15.10.2023 (בהתאם להחלטתי מיום 30.8.2023). לכן, מטבע הדברים, בשלב זה, טרם

הוחלט על העברת העתירה לדיון בפני הרכב ולא נקבע לגביה הרכב בכל הקשר אחר. כך, בין היתר, לא נקבע כי השופטים י' עמית ו-ד' ברק-ארז, הנזכרים בבקשת הפסלות, ידונו בעתירה דנן. בקשת הפסלות הינה תאורטית אפוא, וגם מטעם זה דינה דחיה (וראו: בש"א 3368/15 מדינת ישראל – שירות בתי הסוהר נ' רפאל (15.6.2015)).

ההשגה על החלטת המזכיר המשפטי

4. ביום 3.9.2023 נדחתה בקשת הפסלות מהמרשם, בהחלטת המזכיר המשפטי, מהנימוקים שלהלן:

”כתב בית הדין שהוגש בפקס אינו קריא. בכתב בית הדין מחוקות שורות שלמות ולא ניתן לקרוא אותן בשלמותן. מכל מקום, המבקשת אינה צד להליך בג"ץ 6509/23, ואין לה רשות להגיש בהליך זה כתבי בית דין.”

5. המבקשת השיגה על החלטת המזכיר המשפטי. אשר לנימוק שלפיו המבקשת אינה צד להליך, טוענת המבקשת כי: ”אין עותר שהיא נפגע ישיר של וועדת הרגולות. משכך גם המבקשת היא חלק מהציבור, ויש לה זכות קנויה להגיש מסמכים לתיק”.

עמדתה של המבקשת לגבי ”זכות קנויה” להגשת בקשת הפסלות אינה מבוססת בדין, כפי שהוסבר לעיל. אכן, הפסיקה הותירה פתח צר למקרים חריגים שבהם יתאפשר למי שאינו צד להליך להגיש בקשת פסלות, והחלטה שכזו, למצער במידה מסוימת ומוגבלת, כרוכה בהפעלת שיקול דעת שיפוטי לגופו של עניין. מכל מקום, כפי שהובהר לעיל, המקרה שלפנינו אינו נמנה על מקרים חריגים אלו; ומשהנני מתייחס, במסגרת החלטתי זו, לגופה של הבקשה, מתייטר הצורך להכריע בהשגה על החלטת המזכיר המשפטי.

הבקשה להצטרף להליך

6. ביום 10.9.2023 הגישה המבקשת בקשה להצטרף להליך (בבקשה לא צוין אם הינה מבקשת להצטרף להליך כעותרת או כמשיבה). נימוקי הבקשה דומים לנימוקי בקשת הפסלות באשר לשימוש ברוגלות בעניינם של שופטים.

7. דומה כי שניים הם נימוקיה של בקשת ההצטרפות:

האחד – טענה עקרונית לפיה כאשר מדובר בעתירה ציבורית הרי כל אחד מן הציבור רשאי להגיש לתיק בית המשפט מסמכים ולהצטרף כצד לדיון.

השני – אמונתה של המבקשת כי בידיה מסמכים שיש בהם כדי להשפיע על תוצאת העתירה.

8. אין בנימוקים דלעיל כדי לבסס את בקשת ההצטרפות:

הכלל לעניין קבלת בקשה להצטרפות לעתירה לבג"ץ, לרבות עתירה ציבורית, הוא כי המבקש להצטרף מצביע על זיקה ישירה להליך (תקנה 6 לתקנות בתי המשפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), התשס"א-2000); או כאשר יהיה בכך כדי להביא ערך מוסף לביורור העתירה (ראו, מיני רבים: בג"ץ 5368/96 פנחסי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נ(4) 364, 373–374 (1996); בג"ץ 5322/21 כספי נ' ממשלת ישראל, פסקה 2 (14.9.2021)). הנימוק הראשון שביסוד הבקשה אינו תואם אפוא את הדין.

אשר לנימוק השני – אינני סבור כי טענת המבקשת בדבר יכולתה יכולת לתרום במישור הראייתי מצדיקה את קבלת הבקשה. הדלת פתוחה בפני המבקשת לשתף מי מהצדדים לעתירה בחומרים העובדתיים שבידיה והם ישקלו אם ברצונם להשתמש בהם, בהתאם לכללי ומגבלות הדין.

9. אשר על כן, יש לדחות גם את בקשת ההצטרפות.

אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ה' בתשרי התשפ"ד (20.9.2023).

ש ו פ ט